

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque
Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

xvi. De varijs modis occisionis, & mutilationis, & irregularitatibus inde
prouenientibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

...an sit, auricula tamen id est, cartilago illa, quæ est circa...

18 Inferius secundo, irregularem esse eum, qui mammillam...

De Variis modis occisionis, & mutilationis, & irregularitatibus inde provenientibus. Cap. XVI.

S V M M A R I V M.

- 1 Homicidium, quot, & quibus modis fieri possit, & solcat.
2 Baptismo omnis in decentia, & horror ex occisione, vel mutilatione in ista, vel iniusta, omnisque irregularitas inde procedens, abluatur.
3igna ad hereticos comburendos afferens quando irregularis est.
4 iudex proferens mortis, aut mutilationis sententiam, ac alij officiales, irregulares sunt.
5 Irregularitas ex sola animi intentione ad aliquem occidendum, non incurritur.
6 Minister mortis sententiam scribens, an, & quando secuta morte irregularis sit.
7 Accusator alicuius, secuta morte, aut mutilatione, irregularis.
8 Delatores delictorum, cum sint quasi accusatores privati, secuta morte, vel mutilatione irregularitatem incurruunt.
9 Testis sine sponte, sine ex iudicis præcepto coactus in causa sanguinis, irregularis efficitur.
10 Actor contra reum, advocatus, procurator, & sollicitator fiscalis, secuta morte, vel mutilatione sunt irregulares.
11 Imperator, & quivis alius Doctor consultus super facto contingenti, & in iudicium deducto, quando irregularis censendus.
12 Executor omnis vindictæ sanguinis, & alij ministri similes, irregulares sunt.

Quoniam Variis modis aliquem occidere, aut mutilare contingit, aliquando enim cooperando, aliquando erequendo, aliquando consulendo, aliquando etiam se defendendo, huiusmodi committi solent, de his omnibus, & similibus modis inquirendum est, quando, & qualiter etiam sequatur irregularitas. Quia verò & a Laicis, & a Clericis hæc fieri possunt, in primis de Laicis, deinde de Clericis gloriatio doctrinæ gratia differemus. In universum autem tradi solet hæc Regula, quam etiam proponit Martin. Ledesma. 2. q. 26. ar. 2. tractat. de Irregul. pag. 364. & Nauin Man. c. 27. n. 209. Cosmus Philareth. lib. 4. de offic. Sacerd. c. 1. s. 1. Tolerus lib. 1. Instrucl. Sac. c. 27. Not. 4. [Omnis, & solus ille, qui post baptismum occidit, aut mutat hominem in casu licito, aut causam pro-

culpabilem necessitatem vitæ defendendæ, irregularis est.] Quæ Regula tam Laicis, quam Clericis convenit, & sic intelligenda est. Dixi post baptismum. Quia ut superius dictum est, baptismo abluatur in decetia, & horror ex occisione, vel mutilatione iusta, vel iniusta, & solis baptismi pœna hæc irregularitatis ex homicidio provenientis ab Ecclesia imponitur, ut ex cap. si quis viduam, distin. 70. conitat. Dixi hominem ad includendum quemcumque hominem tam fidelem, quam infidelem, & ad excludendam mutilationem cadaveris, aut deformationem fetus nondum animati; vnde Minister iustitiæ, qui cadaver in frusta diuidit, & dilacerat, aut comburit, si nihil cooperatus est circa hominem vivum, non est irregularis, ex Nau. in Man. c. 27. nu. 210. & 217. & Henriquez lib. 14. cap. 12. §. 1. Dixi in casu licito quia in illicito causatur irregularitas alterius speciei scilicet ex delicto, Dixi, aut causam propinquam præbet, quia non sufficit ad irregularitatem hanc incurrendam, quod quis sit causa remota mortis, aut mutilationis, qualis est, qui vendit, aut conficit gladium, aut funem, quibus per sententiam iudicis iugulatur, aut suspēditur reus. Angelica, verbo, Irregularitas. §. 20. vers. Quarta. Tabiena, eod. §. Tertio, vers. Quarta. vnde qui facit gladium, arma, sclopum, funes, vel huiusmodi, aut vendit ea arma, aut aconitum in genere, ad vsum ad quos sunt instrumenta, non est irregularis, quia est causa remota mortis, sicut nec irregularis esset, qui venderet bello etiam iam in dicto, aut donat ante prælium iustum, secus autem esset si in particulari venderet, aut conficeret, ut reus occideretur, vel mutilaretur. vnde, qui dat, vendit, aut subministrat pugnantibus cæpto iam prælio arma offensiva, ut gladium, lanceam, sclopum, aut imminente tempore mutilationis, aut iugulationis autoritate publica, funes, aut gladium, quo reus suspenditur, & occiditur, venderet, irregularis est; Item qui ligna ministrat igni, quo quis vivus comburitur per sententiam iudicis damnatus irregularis est, quia verè hi omnes cooperantur propinque ad mortem. Sed si ligna illa non sunt cooperata ad combustionem eius, puta quia iam mortuus erat, quando ligna attulit, vel antequam accenderetur ignis in illa materia, non erit irregularis, ex Summa Confess. lib. 2. tit. 1. q. 24. & Palud. 4. d. 25. q. 3. art. 2. Conclus. 2. in fine. Felin. in cap. sicut dignum, §. Hi quoque, de homicid. Card. in Clem. Si futiosus, ad fin. de homicid. & Specul. tit. de dispensat. §. iuxta, nu. 45. Socin. in c. ad audientiam, nu. 62. de homicid. & S. Anton. 3. par. tit. 29. de Irreg. cap. 2. §. Homicidium opere, & Henriquez lib. 14. cap. 3. §. 8. & cap. 12. §. 4. Maiol. lib. 5. c. 48. §. 4. num. 5. Summa Astens. par. 2. lib. 6. tit. 14. art. 4. q. 4. Angelica, verbo, Irregularitas, 1. num. 18. Tabiena verbo, Irregularitas, 1. nu. 18. Tabiena verb. Irregularitas, 3. §. 23. Viuald. tract. de Irregul. num. 278. & num. 279. & Fr. Medina, lib. 1. Instrucl. cap. 1. §. 10. qui asserit afferentem ligna & falces ad comburendos hæreticos non esse irregularem, si ligna ab alijs applicentur, quia videtur causa remota, nec agit ut minister iustitiæ, sed ob indulgentias, & zelum fidei, cuius oppositum verius & commune est, nisi excusetur, quia ignorat suis lignis fuisse cõbustum vivum, ut notat Henriquez lib. 14. c. 3. §. 8. in annot. in litera E. si autem de hoc dubitatur, melius est tenere certum, & se reputare irregularem, ex S. Ant. vbi supra, post Palud. 4. dist. 25. q. 3. art. 2. Concl. 3. in fine. vnde Maiolus, & Viualdus vbi supra addunt, viros illos religiosos, qui luminaria, & sacras imagines post damnatos deferunt, ut in mortis articulo eos ad salutem instruant, cavere debere, ne ex suis luminaribus ignem accendi concedant, vnde damnatus comburatur. Dixi vel citius fiant qui enim est causa non solum occisionis, aut mutilationis irregularis est, sed etiam qui est causa accelerandi mortem, aut mutilationem, ut si reo dicat, pone caput super lignum, seu cippum, (ob quod citius ponit, quàm alias poneret, & citius decollatur) vel ascende scalam. Item qui incitat, & rogat satellitem, ut acuat gladium, funes præparet, & aptè accommodet alia instrumenta, ut ita cum minori dolore mors acceleretur. Item qui tortorem monet, ut cito faciat, ut securim præparet, & semel & nō sapius feriat, aut plura ligna igni admouet, quibus vivus hæreticus citius cõburitur, & denique

nique qui aliquid facit, aut dicit etiam ex pietate, unde acceleretur alicui mors, vel mutilatio; esto, quod omnino alias mori, aut mutilari debuit, est irregularis, ex S. Anton. 3. par. tit. 26. de irregul. capit. 5. §. Homicidium opere. Sylvest. verbo, homicidium 3. quest. 2. vers. Tertium Taberna, verbo, irregularitas, 3. num. 14. §. Decimo tertio. Nau. in Manuali, capit. 27. num. 217. versicul. Decimo Tertio, & Martin. Ledesm. 1. 2. quest. 26. art. 2. tract. de irreg. pag. 364. colum. 2. in fine. Simon Maiol. lib. 2. capit. 10. num. 3. & lib. 5. capit. 48. §. 4. numer. 3. & Henriquez lib. 14. cap. 12. §. 3. ubi in annot. litera H. addit, quod si Religiosus obtinuit a Iudice, ut citius terminaret litem criminalem, sit irregularis. Dixi extra necessitatem vitari non debet, quia hoc ab irregularitate excusat, ut infra dicemus, Ex qua Regula sic declarata, multa inferuntur.

4. Primo Inferitur, Iudicem proferentem sententiam mortis, vel mutilationis, nec non assessorem, esse irregularem, pater: quia hi sunt causa propinqua homicidij, vel abfissionis membri, & maxime Iudex qui velut prima, & precipua causa est, quae imperio suo mouet, & compellit alios, & sponte suscepit officium, cui annexa est obligatio etiam iurata occidendi cum opus est, & cuius intentio est tollere malefactores de Repub. tanquam medium per se ordinatum ad pacem Reipub. c. Si quis viduam, & ibi gloss. in verbo. Si quis, c. Sepe princeps, & c. His a quibus, 2. q. 8. & capit. Clerici, & cap. sententiam sanguinis, Ne Clerici vel Monachi. Host. in Summa, lib. 5. de homicid. §. Quae poena, nume. 5. Summa Confess. lib. 3. tit. 1. quest. 21. Summa Astenfis, par. 2. lib. 6. tit. 14. art. 4. Sylvest. verbo Homicidium, 3. q. 2. versic. primum. S. Anton. 3. par. tit. 29. c. 2. §. 1. in fine. Angelica, verbo, Homicidium, 5. in princip. Martin. Ledesm. 2. 4. q. 26. art. 2. tract. de irregul. pag. 364. colum. 3. Nau. in Manual. capit. 27. num. 212. Simon Maiol. lib. 2. c. 6. num. 3. Ioseph Angles in Florib. 4. Sent. quest. de Sacram. ordinis, art. 4. Iacobus de Graff. lib. 2. c. 27. num. 18, 19. & seq. Summa Corona, tract. de irregul. num. 7. Vitald. tit. eod. num. 232. & num. 303. Seb. Medic. in Summa par. 2. tit. 9. q. 34. Cosmus Philarchus par. 1. lib. 4. c. 1. §. 2. Toletus lib. 1. instruct. Sacerd. capit. 27. Henriquez lib. 14. c. 12. §. 2. & est communis sententia. Idem de assessore qui dictauit sententiam, & quolibet alio Ministro qui sententiam exequitur, aut sententia forma extendit, aut extensam legens in iudicio, Notarius item sententiam scribens, aut qui signat scriptam a famulo, & suo sigillo facit authenticam, aut sententiam pronunciat, aut testimonia testium scribit, aut legit quando publicantur pro tali occasione, aut mutilatione irregularis est, & etiam alij omnes qui informant iudicem de causa, vel processu secuta morte vel mutilatione, sunt enim hi omnes cooperatores iudicij; Socus autem morte, aut mutilatione non secuta irregularis sunt, Host. & Socin. in c. ad audiendam, memb. 4. versic. Secundo queritur, de homicid. Maiol. lib. 2. c. 6. num. 6. & 8. Henriquez lib. 14. cap. 12. §. 2. nec ulla est de his dubitatio.

5. Dubium, tamen est. An predicti ex sola officij assumptione hanc irregularitatem incurant, te nondum sortita effectum, nec dum iudicio pronunciat. Quidam affirmant quod sic Spec. tit. de dispensat. §. iuxta, versic. Sed quid de Iudice Summa Astenfis, par. 2. lib. 6. tit. 14. artic. 4. q. 3. S. Anton. 3. par. tit. 29. c. 2. §. 1. in fine. Summa Confess. de homicid. q. 23. lib. 2. tit. 1. Maiol. lib. 2. c. 6. num. 3. ubi id expresse docet de Iudice, & numer. 4. ubi id docet de Tabellione, additque quod ex ipsa officij assumptione est sola dispensatio Episcopalis, id quod etiam docet S. Anton. cit. secuta vero morte, & mutilatione est Papalis. Alij tamen ut Host. in c. Significasti, 2. de Homicid. & Socin. in capit. sententiam, Ne clerici vel Monachi. membro 4. q. 4. Hu. cap. si quis post, distin. 51. Nau. in Man. c. 27. num. 211. in fine fauet, & expresse Henriquez lib. 14. c. 12. §. 1. negant, & hoc est verius, quia communis opinio DD. est, irregularitatem non incurri ex sola animi intentione, sed ex solo actuali homicidio, & mutilatione; unde, qui tentauit occidere hominem, aut infixit lethale vulnus, a quo tamen est per miraculum sanatus est, irregularis non erit, ut Sotus lib. 5. de iust. q. 1. art. 9. ante medium. Fr. Medina lib. 1. in-

struc. c. 1. §. 10. Henriquez lib. 14. c. 5. §. 6. & §. 8. & Malin. Salon. 2. 2. in q. 64. art. 8. Controu. 1. Conclus. 1. testatur. Dubium aliud est, An quicumque minister scribens sententiam mortis, aut mutilationis sit irregularis, secuta morte, aut mutilatione? Respondeo, Si talis scribit, aut transcribit, sententiam tanquam officialis iustitiae, (quamuis Notarius non sit) aut dicat literas, quibus iubetur fieri deformatio, irregularis erit, sicut & priuatus vir, qui mandante priuato Domino literas scribit pro mortis, aut mutilationis sententia, irregularis est, morte secuta, vel mutilatione. Qui vero famulus scribendo non insuit tanquam causa moralis mortis aut mutilationis, licet materialiter, & per accidens transcribit dicta tam a iudice, assessore, vel Notario sententiam, aut qui iussu protulit Processum notarij, aut attulit equum iudici associato reum mortis, irregularis non est. Summa Astenfis, par. 2. lib. 6. tit. 14. art. 4. S. Anton. 3. par. tit. 29. c. 2. ante si. Henriquez lib. 14. c. 12. §. 1. Sicut minister viuarij qui facit contraclum, & scribit rationem dati & accepti, obnoxius est restitutioni: nec si solum scribat in libro rationem dati & accepti, sine eo quod faciat contractum, sed solum per accidens numerat pecuniam; talis enim non insuit moraliter in damno iniustum alterius, ut teneatur restitutionis, nec de tali ministro conqueritur mutuatorius laicus, ex Palud. 4. distin. 15. qu. 2. artic. 5. versic. De seruente Adrian. in 4. tract. de restit. qu. 1. §. sed quid si bona fide. & Henriquez lib. 14. c. 12. §. 2. in annot. litera O.

Secundo Inferitur, accusatorem alicuius, secuta morte, aut mutilatione, irregulariter esse, quia cooperatores est ipsius iudicij, c. sententiam, & c. Clerici. Ne Clerici vel Monachi. Socin. in d. c. sententiam. Specul. tit. de dispensat. §. iuxta. Nau. in Manual. c. 27. num. 212. Martin. Ledesm. 2. 4. q. 26. art. 2. tract. de irregul. pag. 364. colum. 3. Couat. in Clemens. Si furiosus, par. 2. §. 5. num. 1. de homicid. Maiol. lib. 2. c. 7. num. 4. & Henriquez lib. 14. capit. 12. §. 8. & communis opin. DD. si enim Iudex, ut dictum est, irregularis est, qui cogitur punire nocentem, & iustitiam administrare, a fortiori accusator irregularis erit, etiam in casu, quo accusatio meritoria sit, & publica puniatio.

8. Item delatores delictorum, cum sint quasi quidam accusatores priuati, irregulares sunt morte, aut mutilatione secuta, ut si quis vitio deferat adulterium vxoris, ob quod sequitur occisio, aut mutilatio, ex Maiolo lib. 5. ca. 48. §. 1. num. 7. & Henriquez lib. 14. c. 12. §. 8. & facit cap. sic. c. 1. §. Qui vero, de homicid. Secus tamen si ex lentitate, aut vulgi loquacitate retulit rumorem, nec putauit, aut intendit ideo inferendam mortem, ut iidem auctores ubi supra tradunt. Sicut nec irregulares erunt delatores delictorum, quae facta non sunt, sed ut futura metus subest, eo animo, ut Magistratus delicto faciendo obuiet, & non ut de eo supplicium sumat, ex Maiol. lib. 2. c. 7. num. 4. Neque irregularis est delator, qui detulit ad iudicem crimen, quod non meretur occisionem, aut mutilationem, etsi postea laudex se delatum iniuste, aut alia de causa aliunde ad eum delata mutilet, aut occidat, modo non teneatur illud credere probabiliter euenturum ex Rich. 4. dist. 25. ar. 5. q. 1. ad quintum, & Nau. in Manu. cap. 27. num. 214. quia non dat causam propinquam aut sufficientem talis occisioni. Si quidem in hoc casu mutilatio, aut mors illa non provenit ex illa delatione, sed aliunde, in hac autem materia non satis est ista aliunde consequi, sed quod ex tali causa sequatur, id est; ex tali causa data; quo fit ut si quis caput sit a iudice, & statim occidatur ab alio quam a iudice, vel Iudice sed aliam ob causam, ita ut non fuerit alter mortis ex dicto iudice, tunc Iudex non erit irregularis ex occasione facta ab alio, nec hic delator, si a iudice alia de causa mutiletur.

9. Tertio Inferitur, Testem siue sponte, siue ex iudicis precepto coactum in causa sanguinis esse irregularem; quia est principalis cooperatores, cum super eius testimonio sententia firmetur, unde dicto suo insuit in mortem, & hoc etiam si sint multi testes, quia ab vnoquoque illorum pendet veritas totius iudicij, & sententia; arg. c. sent. Ne clerici vel Monachi. Spec. tit. de dispensat. §. iuxta, versic. item Henriquez, & Socin. in d. c. sententiam, memb. 4. ver. Secundo que-

